

Protokół

z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Zawichoście

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawichoście jest gminną jednostką organizacyjną utworzoną do realizowania zadań własnych i zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje miasto Zawichost i 14 sołectw, w których zamieszkuje 4 561 mieszkańców. Burmistrzem Miasta i Gminy jest Pan Tomasz Siwek.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawichoście został powołany Uchwałą Nr X/34/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Zawichoście z dnia 8 kwietnia 1990 r. w sprawie powołania Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawichoście, a utworzony na mocy Zarządzenia Nr 2/90 Naczelnika Miasta i Gminy Zawichost z dnia 25 kwietnia 1990 roku w sprawie utworzenia Ośrodka Pomocy Społecznej.

Ośrodek posiada własny REGON 005660557 i NIP 864-12-01-618.

Kierownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawichoście jest Pani Ewa Kwiatkowska.

Ośrodek działa w oparciu o:

Statut Ośrodka stanowiący załącznik do Uchwały Nr VII/40/2011 Rady Miejskiej Zawichost z dnia 30 marca 2011 r. w sprawie nadania Statutu Ośrodkowi Pomocy Społecznej. W Statucie brak ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, której zadania realizuje OPS. Na dzień podjęcia uchwały publikatory ustaw, w oparciu o które pracuje Ośrodek były aktualne. Jeżeli w przyszłości będą dodawane nowe zadania należy także uaktualnić publikatory ustaw, które wymienione są w § 1 Statutu.

Uchwałą Nr XXXII/203/2014 Rady Miejskiej Zawichost z dnia 18 marca 2014 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy w zakresie dożywiania oraz zasad zwrotu wydatków za świadczenia pomocy społecznej udzielone w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 -2020;

EW AP

Uchwałą Nr XXXII/229/2014 Rady Miejskiej Zawichost z dnia 18 marca 2014 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;

Uchwałą Nr XXI/117/2004 Rady Miejskiej w Zawichoście z dnia 29 listopada 2004 roku w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat i trybu ich pobierania;

Uchwałą Nr XXI/116/2004 Rady Miejskiej w Zawichoście z dnia 29 listopada 2004 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej;

Upoważnienie Burmistrza Miasta i Gminy Zawichost z dnia 06.12.2010 r. dla Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy;

Upoważnienie Burmistrza Miasta i Gminy Zawichost z dnia 09.09.2008 r. dla Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej do załatwiania spraw i wydawania decyzji administracyjnych dotyczących potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej;

Upoważnienie Burmistrza Miasta i Gminy Zawichost z dnia 25.07.2011 r. dla Pani Anny Duda inspektora ds. świadczeń rodzinnych do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy art. 110 ust.7 i 8;

Upoważnienie Burmistrza Miasta i Gminy Zawichost dla Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej do prowadzenia z dniem 01 stycznia 2012 roku postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji;

Upoważnienie Nr 2/2012 Burmistrza Miasta i Gminy Zawichost dla Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej do ustanawiania z dniem 01 stycznia 2012 roku rodziny wspierającej lub zawierania i nawiązywania umów, które określają zasady zwrotu kosztów związanych z udzielaniem pomocy.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Magdalena Pracon – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego – koordynator kontroli - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 461/2014 z dnia 08 maja 2014 roku, wydanego

z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.

2. Barbara Nowak – Kierownik Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 460/2014 z dnia 08 maja 2014 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Ośrodka Pomocy Społecznej* pod poz. 1/2014.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 12-14 maja 2014 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zmianami) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2013 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.) oraz monitoring zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013r., poz. 135 ze zm.).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawichoście mieści się w budynku Urzędu Miasta i Gminy w Zawichoście przy ul. Żeromskiego 50, tel. 15 836 42 19.

W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że jednostka zajmuje trzy pomieszczenia usytuowane na II piętrze. Warunki lokalowe Ośrodka Pomocy Społecznej nie dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność, w jednym pokoju pracuje 3 pracowników socjalnych i opiekunka specjalistyczna.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS jest bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba i ubóstwo.

Wyplata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest w kasie Banku Spółdzielczego w Zawichoście lub przelewem na indywidualne konta bankowe klientów.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.

Na dzień kontroli w Ośrodku Pomocy Społecznej w Zawichoście w obszarze pomocy społecznej zatrudnionych było 5 osób, tj.: kierownik, 3 pracowników socjalnych i 1 opiekunka usług specjalistycznych (Zał. Nr 1 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze).

Przedmiotem kontroli było zbadanie zgodności kwalifikacji kadry kierowniczej Ośrodka oraz pracowników zajmujących się zadaniami z zakresu pomocy społecznej z przepisami ustawy o pomocy społecznej.

W toku kontroli stwierdzono, iż Kierownik Ośrodka oraz pracownicy socjalni posiadają wymagane na danym stanowisku kwalifikacje i staż pracy.

W kontrolowanej jednostce pracownicy socjalni posiadają legitymacje służbowe wydane wg wzoru określonego w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego, które zgodnie z rozporządzeniem wymagane są przy przeprowadzaniu wywiadu środowiskowego.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy.

M 

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- miernik: liczba mieszkańców gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = 4 561/3 = 1 520 osób

Z powyższego wynika, iż stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, na jednego pracownika socjalnego przypada 1 520 mieszkańców.

W czasie kontroli sprawdzono także zeszyt wyjść pracowników socjalnych oraz porównano je wrywkowo z datami sporządzenia wywiadów środowiskowych. Daty pokrywają się. Zespół kontrolny zwrócił uwagę, aby pracownicy socjalni w zeszycie wyjść wpisywali nazwę miejscowości, do której się udają.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 z późn. zm.) oraz monitoring zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 135 ze zm.).

Zasiłki stałe

Z danych zawartych w sprawozdaniu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej za rok 2013 oraz informacji przekazanych przez Kierownika OPS (Załącznik Nr 2 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, iż pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla **68 osób**, z czego **45 to osoby samotne**. Za **58 osób** Ośrodek odprowadzał składkę zdrowotną. W roku 2014 do dnia kontroli pomocą w formie zasiłku stałego objęto **63 osoby**, a za **58** zasiłkobiorców Ośrodek opłaca składkę zdrowotną.

Kontroli poddano losowo wybrane teczki z dokumentacją stałych zasiłkobiorców, na podstawie której wydano decyzje administracyjne nr:

OPS:4500/zs/31/2013; OPS:8212/zs/56/2012 i zmiana wysokości świadczenia OPS:8122-zs/zm1/56/2012; OPS.8122/zs/02/12; OPS.8122/zs/31/09 i zmiana wysokości świadczenia OPS.8122/zs/01/2012; OPS;8122/zs/52/2012; OPS:4500/27/2014; OPS:4500/zs/zd/40/2013; OPS:8122/zs/18/2012 i zmiana wysokości świadczenia OPS:8122/zs/37/2012, OPS:4500/zs/44/2013; OPS:4500/07/2014; OPS:8122/zs/10/2011 i zmiana wysokości świadczenia OPS:812/zs/29/2012; OPS:4500/zs/11/2013; OPS:4500/zs/1/2014; OPS:8122/zs/09/2012; OPS:8122/zs/08/2012.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowane akta zawierają dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty zawierają datę wpływu do ośrodka.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W październiku 2012 r. wszystkie zasiłki stałe zostały przeliczone zgodnie z obowiązującymi kryteriami dochodowymi, wynikającymi z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Przed wydaniem decyzji zostały przeprowadzone aktualizacje wywiadów środowiskowych i zebrano wszystkie niezbędne dokumenty konieczne do podjęcia decyzji.

W podstawie prawnej decyzji przyznających świadczenie widniał aktualny na dzień wydania decyzji publikator ustawy o pomocy społecznej, rozporządzenia w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kodeksu postępowania administracyjnego. Przytoczono także upoważnienie Burmistrza dla Kierownika Ośrodka lub osoby go zastępującej do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. W decyzjach przywołano art. 104 k.p.a., ale w części decyzji nie podano publikatora ustawy kodeks postępowania administracyjnego. Ośrodek powołuje się na art. 130 § 4 k.p.a., mówiący o zgodności decyzji z żądaniem strony (na każdej decyzji widnieje pieczęć, która informuje, że podlega ona wykonaniu na podstawie tego przepisu). Jednak w opinii Zespołu kontrolującego bardziej zasadnym jest stosowanie art. 108, czyli rygору natychmiastowej wykonalności niż art. 130 § 4 k.p.a.

W niektórych decyzjach przedłużających prawo do zasiłku stałego w podstawie prawnej decyzji brakowało ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Na decyzjach, w lewym górnym rogu, widnieje pieczęć „Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej”, a zdaniem Zespołu kontrolującego powinna być „Ośrodek Pomocy Społecznej”.

W uzasadnieniu dokładnie opisano sytuację faktyczną klienta i stan prawny mający wpływ na przyznanie pomocy. Pozytywnie oceniono również sposób sporządzania wywiadów środowiskowych.

W pouczeniu informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji. Decyzje o przyznaniu pomocy klientowi odbierali osobiście.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

Z danych zawartych w rocznym sprawozdaniu MPiPS-03 za okres I – XII 2013 rok oraz informacji sporządzonej przez Kierownika OPS wynika, iż w roku 2013 pomoc okresową przyznano **139 osobom**. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie – 93 osoby, niepełnosprawność – 27 osób i długotrwała choroba – 19 osób. W roku bieżącym do dnia kontroli zasiłek okresowy otrzymało **116 osób**, głównie z powodu bezrobocia.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

OPS:4501/zo/183/2013; OPS:4501/zo/296/2013; OPS:4501/06/2014; OPS:4501/zo/263/2013;
OPS.8123/zo/36/2013; OPS:4501/zo/366/2013; OPS:4501/zo/326/2013;
OPS:4501/140/2014; OPS:4501/76/2014; OPS:4501/129/2014; OPS:4501/12/2014;
OPS:4501/18/2014; OPS:4501/33/2014; OPS 4501/zo/335/2013; OPS:4501/115/2014;
OPS:4501/zo/293/2013; OPS:4501/49/2014; OPS:4501/154/2014; OPS:4501/70/2014;
OPS:4501/150/2014; OPS:4501/116/2014; OPS:4501/11/2014; OPS:4501/146/2014.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek posiadał datę wpływu). W aktach znajdują się m.in. aktualne dochody z zakładów pracy lub oświadczenia o wysokości dochodów, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z powiatowych urzędów pracy, kopie decyzji przyznających świadczenia rodzinne, oświadczenia o nie posiadaniu gospodarstwa rolnego, zgody wnioskodawców na przekazywanie pieniędzy przelewem.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych widniał aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy

społecznej, upoważnienie Burmistrza dla Kierownika Ośrodka lub osoby go zastępującej do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej. Brak publikatora k.p.a.

W części skontrolowanych decyzji nie przywołano art. 108 k.p.a., mimo iż wypłata świadczeń miała miejsce przed uprawomocnieniem się decyzji. Z wyjaśnień Kierownika wynika, iż Ośrodek powołuje się na art. 130 § 4 k.p.a., czyli zgodność decyzji z żądaniem strony (na każdej decyzji widnieje pieczęć, która informuje, że podlega ona wykonaniu na podstawie tego przepisu). Jednak w opinii Zespołu kontrolującego bardziej zasadnym jest stosowanie art. 108 niż art. 130 § 4 k.p.a.

W lewym górnym rogu decyzji widnieje pieczęć Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej, a powinna być Ośrodka Pomocy Społecznej.

Zespół kontrolny pozytywnie ocenia sposób opisywania w uzasadnieniu decyzji administracyjnych sytuacji faktycznej klienta i stanu prawnego mających wpływ na przyznanie pomocy oraz sporządzania wywiadów środowiskowych.

W przedmiotowych decyzjach informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag. Wysokość świadczeń wypłacana zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Z danych zawartych w sprawozdaniu z realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za rok 2013 oraz z informacji przekazanych przez Kierownika OPS wynika, iż pomocą w tym zakresie objęto ogółem **383 osoby**. Całkowity koszt Programu za rok 2013 wyniósł **154 730 zł**, w tym dotacja **107 648 zł**. Pomoc w formie posiłków otrzymało ogółem **138 osób**, w tym do 7 r. życia 53, 66 uczniów oraz 1 osoba dorosła na łączną kwotę **43 360 zł**. W 2013 roku Ośrodek objął pomocą w formie zasiłku celowego **288 osób** ze 122 rodzin. W roku bieżącym do dnia kontroli gorący posiłek otrzymuje **97** dzieci oraz dla **54** osób z 28 rodzin przyznano zasiłki celowe.

W badanym okresie dożywianie prowadzone było w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie gminy Zawichost:

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba dożywianych uczniów		Koszt posiłku	Rodzaj posiłku
		2013 rok	2014 rok		
1.	Zespół Szkół – Szkoła w Zawichoście	45	33	2,50 zł	gorący posiłek
2.	Zespół Szkół – Przedszkole w Zawichoście	21	15	3,00 zł	pełny obiad
3.	Zespół Szkół – Szkoła w Czyżowie Szlacheckim	20	16	1,50 zł	gorący posiłek
4.	Zespół Szkół – Przedszkole w Czyżowie Szlacheckim	17	12	2,50 zł	pełny obiad
5.	Samorządowe Przedszkole w Linowie	14	9	2,70 zł	pełny obiad

Dodatkowo Ośrodek sfinansował w 2013 koszt wyżywienie dla 19 uczniów uczęszczających do 9 placówek poza terenem gminy Zawichost. Koszt wynosił od 1,00 zł do 6,00 zł. W roku 2014 do dnia kontroli Ośrodek opłaca za wyżywienie 12 uczniów w 7 placówkach. Koszt wynosi również od 1,00 zł do 6,00 zł.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

OPS-4513/17/2014; OPS:4513/zcz/48/2013; OPS:4513/zcz/117/2013;
 OPS:4513/zcz/63/2013; OPS:4513/zcz/174/2013; OPS:4513/zcz/211/2013;
 OPS:4513/11/2014; OPS:4513/50/2014; OPS:4513/27/2014; OPS:4513/zcz/245/2013;
 OPS:4513/zcz/252/2013; OPS 4513/37/2014; OPS 4513/zcz/242/2013;
 OPS:4513/zcz/227/2013; OPS 4513/zcz/249/2013;

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

OPS.4513/54/2014; OPS.4513/59/2014; OPS.4513/06/2014; OPS 4513/13/2014;
OPS 4513/26/2014; OPS 4513/57/2014; OPS 4513/43/2014; OPS 4513/05/2014;
OPS 4513/29/2014; OPS 4513/38/2014.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc. Pomoc w ramach Programu przyznawana jest w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i w roku 2014 o Uchwały Rady Miejskiej.

Zespół kontrolny pozytywnie ocenia sposób opisywania w uzasadnieniu decyzji administracyjnych sytuacji faktycznej klienta i stanu prawnego mających wpływ na przyznanie pomocy oraz sporządzania wywiadów środowiskowych.

Maksymalne kwoty przyznawania zasiłków celowych na zakup artykułów żywnościowych z wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” określone zostały w Zarządzeniu Nr 8/2009 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawichoście z dnia 29 grudnia 2009 r.

Decyzje administracyjne na posiłek wydawane są na okres od stycznia do czerwca i od września do grudnia danego roku.

Do zasadności przyznanej pomocy nie wniesiono zastrzeżeń.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej OPS w Zawichoście przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Kontrolowana jednostka w roku 2013, jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika OPS (Załącznik Nr 2), udzieliła **46 osobom** zasiłków celowych i **13 osobom** specjalnych zasiłków celowych. Zasiłki celowe przyznawane były w szczególności na zaspokojenie bieżących potrzeb, żywność, częściowe lub całkowite pokrycie kosztów zakupu leków. Najczęstszym powodem ubiegania się o zasiłek celowy specjalny były wydatki na lekarstwa lub na leczenie, potwierdzone imiennymi fakturami, oraz na zakup opału.

W roku bieżącym do dnia kontroli zasiłek celowy przyznano dla 19 osób i dla 7 zasiłki celowe specjalne.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

Zasiłki celowe:

OPS.4502/zc/47/2013; OPS.4502/zc/26/2013; OPS:4502/07/2014; OPS:4502/57/2013; OPS:4502/04/2014; OPS:4502/25/2014; OPS:4502/zc/41/2013; OPS.4502/zc/81/2013; OPS:4502/zc/48/2013; OPS:4502/29/2014; OPS.4502/01/2014.

Zasiłki celowe specjalne:

OPS 4502/zcs/14/2013; OPS 4502/13/2014; OPS 4502/21/2014; OPS 4502/09/2014; OPS 4502/14/2014.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny.

Natomiast w sprawdzonych decyzjach brak było publikatora ustawy kodeks postępowania administracyjnego oraz rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Decyzje zamiast pieczętki Ośrodka Pomocy Społecznej – organu, który wydał decyzję mają pieczętkę „Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej”.

W uzasadnieniu decyzji dokładnie opisano sytuację faktyczną klienta i stan prawny mający wpływ na przyznanie pomocy. Pozytywnie oceniono również sposób sporządzania wywiadów środowiskowych.

Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

[Podpis]

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawichoście w kontrolowanym okresie nie realizował usług opiekuńczych, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Jak wynika z oświadczenia Kierownika Ośrodka w okresie objętym kontrolą do Ośrodka nie wpłynął żaden wniosek o przyznanie usług opiekuńczych (Załącznik Nr 3 – Oświadczenie Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawichoście). Osoby starsze zamieszkują z rodzinami, które zapewniają im opiekę i pomoc. Z oświadczenia wynika ponadto, że pracownicy socjalni są w stałym kontakcie z pielęgniarzkami środowiskowymi, które informują o konieczności udzielenia takiego wsparcia. Ośrodek posiada Uchwałę Rady Miejskiej w Zawichoście, która określa warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek realizował zadania związane ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Usługi wykonuje opiekunka zatrudniona przez Ośrodek. Opiekunka posiada wymagane wykształcenie. W roku 2013 usługami specjalistycznymi objęto 8 osób i w roku bieżącym do dnia kontroli z tej formy pomocy korzysta też 8 osób.

Sprawdzono następujące akta o numerach decyzji:

OPS.OPS.8127/us/6/2013; OPS:4515/03/2014; OPS:4515/01/2014; OPS:4515/06/2014;
OPS:8127/us/8/13; OPS:4515/02/2014; OPS:8127/us/4/13; OPS:4515/07/2014;
OPS:8127/us/5/13; OPS:4515/04/2014; OPS:4515/08/2014.

W aktach klientów znajdują się m.in. wywiad lub jego aktualizacja, odcinki rent i emerytur, zaświadczenia lekarskie, kopia orzeczenia o stopniu niepełnosprawności i decyzje administracyjne. W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych odnotowano rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych i upoważnienie Burmistrza dla Kierownika lub osoby go zastępującej do wydawania decyzji. Brak rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, publikatora kodeksu postępowania administracyjnego oraz aktualnego publikatora ustawy o pomocy społecznej.

Dodatkowo opiekunka opracowuje roczny plan pracy z rodziną i osobą, która ma świadczone usługi, określając ich rodzaj i zakres. Co ½ roku dokonuje oceny zrealizowanego planu i weryfikuje go. Z każdej wizyty sporządza notatkę służbową, w której opisuje podjęte działania lub stan zdrowia osoby korzystającej ze wsparcia.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. W roku 2013 Ośrodek pokrywał koszty pobytu za 2 mieszkańców domu pomocy społecznej na ogólną kwotę 36 673 zł. W roku 2014 r. do dnia kontroli Ośrodek opłaca za pobyt 3 osób. Ponadto trzy osoby zostały umieszczone w zakładach opiekuńczo – leczniczych.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej.

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna realizowana jest w formie poradnictwa (głównie poradnictwa rodzinnego i wzmacniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach), działań aktywizacyjnych klientów Ośrodka, wsparcia w ubieganiu się o ustalenie uprawnień i nabyciu prawa do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. W 2013 r. pracownicy socjalni prowadzili pracę socjalną z 337 rodzinami.

Jednym z narzędzi pracy socjalnej z osobami ubiegającym się o pomoc jest kontrakt socjalny, który ma na celu zobowiązanie zainteresowanego do podjęcia wspólnie z pracownikiem socjalnym określonych działań zmierzających do poprawy trudnej sytuacji życiowej. Pracownicy socjalni w roku 2013 zawarli 27 kontraktów w ramach POKL. W roku 2014 – zawartych i realizowanych jest 20 kontraktów też w ramach POKL. Brak natomiast kontraktów socjalnych prowadzonych poza projektem systemowym.

Sporządzone kontrakty są zgodne z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2010 roku w sprawie wzoru kontraktu socjalnego.

12/14

Monitoring wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawichoście realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Został opracowany i przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2014 – 2016. Kierownik Ośrodka posiada upoważnienie Burmistrza do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz do wydawania w tych sprawach decyzji.

W 2013 r. zatrudniony był na umowę zlecenie w ramach „Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na 2013 r.” asystent rodziny, który prowadził pracę z 8 rodzinami. Obecnie Ośrodek złożył zapotrzebowanie na środki finansowe na zatrudnienie asystenta w ramach Programu na 2014 r. Planowane jest objęcie pomocą 10 środowisk. Rodziny, które miały asystenta rodziny obecnie objęte są szczególnym wsparciem pracowników socjalnych.

W trakcie kontroli sprawdzono wykształcenie zatrudnionego asystenta oraz dokumentację dot. rozliczenia Programu za 2013 rok. Nie wniesiono uwag.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

Pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i specjalnego celowego, dożywiania z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, usług opiekuńczych przyznano celowo i zasadnie.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny ubiegającej się o pomoc.

Kadra zarządzająca i pracownicy socjalni posiadają odpowiednie kwalifikacje i staż pracy wymagane na zajmowanych stanowiskach pracy. Stan zatrudnienia pracowników socjalnych jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, na jednego pracownika przypada 1 520 mieszkańców.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W październiku 2012 roku wszystkie zasiłki stałe zostały przeliczone zgodnie z nowo obowiązującymi kryteriami dochodowymi, wynikającymi z rozporządzenia Rady Ministrów

z dnia 17 lipca 2012 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Przed wydaniem decyzji administracyjnych zostały przeprowadzone aktualizacje wywiadów środowiskowych, zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej.

W podstawie prawnej skontrolowanych decyzji przyznających świadczenia widniał aktualny na dzień wydania decyzji publikator ustawy o pomocy społecznej (z wyjątkiem decyzji przyznających specjalistyczne usługi opiekuńcze) i rozporządzenia w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych. Przytoczono także upoważnienie Burmistrza dla Kierownika Ośrodka lub osoby go zastępującej do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. W decyzjach przyznających zasiłki stałe brakowało ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. We wszystkich decyzjach brak publikatora kodeksu postępowania administracyjnego.

Na każdej decyzji przybijano pieczętę, na której widniał art. 130 § 4 k.p.a. mówiący, że jest ona zgodna z oczekiwaniem osoby ubiegającej się o pomoc i podlega wykonaniu przed uprawomocnieniem się. W opinii kontrolujących powinien być przywołany art. 108 k.p.a. o nadaniu rygoru natychmiastowej wykonalności oraz w uzasadnieniu decyzji podanie przyczyny jego nadania.

Decyzje na zasiłki w lewym górnym rogu posiadały pieczętę „Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej”, a powinny mieć „Ośrodek Pomocy Społecznej”.

Zespół kontrolny pozytywnie ocenił sposób opisywania w uzasadnieniu decyzji administracyjnych sytuacji faktycznej klienta i stanu prawnego mających wpływ na przyznanie i wysokość pomocy. Ponadto Zespół stwierdził, iż wywiady środowiskowe oraz ich aktualizacje są sporządzone poprawnie i szczegółowo opisują sytuację materialną, rodzinną i zdrowotną osób lub rodzin ubiegających się o pomoc.

Wszystkie dzieci objęte programem „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z ideą Programu.

Warunki lokalowe kontrolowanego Ośrodka są niedostateczne i klienci nie mają możliwości przedstawienia swoich problemów w warunkach chroniących jego prywatność.

W Statucie brak ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, której zadania realizuje OPS. Na dzień podjęcia uchwały publikatory ustaw, w oparciu o które

prace Ośrodka były aktualne. Jeżeli w przyszłości będą dodawane nowe zadania należy także uaktualnić publikatory ustaw, które wymienione są w § 1 Statutu.

W opinii Zespołu inspektorów kontrolowana jednostka nie wykorzystuje w stopniu zadawalającym kontraktu socjalnego jako narzędzia pracy socjalnej w porównaniu z ilością kontraktów realizowanych w ramach projektu systemowego.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika Ośrodka oraz pracowników socjalnych.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.



Załączniki do protokołu:

1. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
2. Tabela sporządzona przez kierownika OPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”
3. Oświadczenie Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawichoście w sprawie usług opiekuńczych.

Załączniki stanowiące podstawę do ustaleń zawartych w przedmiotowym protokole oraz wymienione w treści niniejszego protokołu znajdują się w siedzibie jednostki kontrolującej, tj. w Wydziale Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, Al. IX Wieków Kielc 3.


Protokół podpisali:

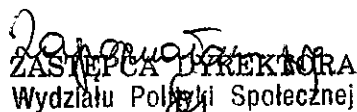
Ze strony kontrolującej:

1. Magdalena Pracon 
2. Barbara Nowak 

Kielce, dnia 30 maja 2014 r.

Ze strony kontrolowanej:


Kierownik Ośrodka
Pomocy Społecznej
mgr Ewa Kwiatkowska


ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej
mgr Renata Segiecińska

Ośrodek Pomocy Społecznej
ul. Żeromskiego 50
27-630 Zawichost
tel. 15 836 42 19; fax 15 836 40 51

ŚWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
w KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej
25-516 Kielce, ul. Al. IX Wieków Kielc 3